

Huszonkét év.

(—őny.) Vasárnap, március elsőjén évfordulóhoz érkezünk. Huszonkét éve, hogy a magyar nemzetgyűlés Magyarország kormányzójává megválasztotta nagybányai vezér Horthy Miklóst, a Szegeden megalakult hadsereg vezérét.

Akkor, huszonkét évvel ezelőtt a magyar történelem legsötétebb napjait élte. Cseppfolyós és bizonytalan volt körülöttünk minden, ami rendezett világban szilárd és állandó szokott lenni. Bizonytalanok voltak az ország határai. A magyar békeküldöttség Párisban vívta csatáját Benes és társai hazugsághadjárata és azok ellen, az embertelen és okatlan feltételek ellen, amelyek azután, a ránk kényszerített trianoni békeszerződésben gyilkos és igazságtalan keretek közé szorították a magyar nemzet életműködését. Bizonytalan volt az ország belső helyzete. Volt ugyan nemzetgyűlésünk, amely a régi magyar képviselőház és főrendiház örökösének tekintette magát, de nem volt államfőnk s hiányoztak azok a törvények, amelyek a régi magyar alkotmányosságot hozzádomították volna a megváltozott viszonyok kényszerítéséhez. Az egymást követő forradalmak és ellenforradalmak megrogtották a nemzet belső fegyelmét, aláasták a törvények tiszteletét. Nyugalanság és bizonytalanság ülte meg a lelkeket. A központi hatalom elsorvadt és nem tudta megfékezni a felelőtlen szélsőségek kilengéseit. Kicsinyhitűség, lemondás, kétségbeesés vált urrá az országon, sokan voltak — és nem is a legrosszabbak, — akik kétségbeestek a nemzet jövője miatt.

A nemzetgyűlés határozata ilyen viszonyok között bizta nagybányai Horthy Miklósr a ország kormányruclját.

Ha volt valaha megfeszítő megbízás, amelyben több volt a nyomasztó nehéz kötelesség, mint az öröm, akkor ez a kormányzó megbízás ilyen volt. Gyengébb lélek bizonyára elfutott volna előle. Horthy Miklós azonban vállalta a megbízást és vállalta a megbízásba foglalt történelmi hivatás minden terhét. Kemény katona volt, aki nem riadt vissza a veszélyektől. Igazi férfi volt, akiknek a lelkét nem marta fel a csüggedés. Erős lélek volt, aki hinni és bízni tudott abban az időben, amikor a legkitűnőbb hazafiak is csüggedt bátortalansággal hajtották le a fejüket. Letette az esküt a nemzetgyűlés színe előtt. És ezzel kezdte az első szilárd betonpillért az ingoványba. Ez a pillérverés volt a kezdete minden alkotó munkának, ami azóta történt.

A mai nemzedéknek nem kell sokáig magyarázni Horthy Miklós munkáját az értékét. Hiszen ez a nemzedék szemtanuja, hasznélvezője volt ennek az országépítő munkának. A munka eredménye: új Magyarország épült az új tatárjárás nyomában. Horthy Miklós ve-

Hogyan lett reformer Széchenyiből?

Talán ez a legizgatóbb kérdés, ami Széchenyi megragadó alakjával kapcsolatban felmerülhet. Miért ütött el társaitól, a főrendi Magyarország többi képviselőjétől a fiatal gróf, akit az egykoruk nagy sikerrel kecsegtettek az előkelő társaséletben, aki az ország egyik legnagyobb hitbizományának volt ura, akit vagyona és neve már önmagában tekintéllyel ruházott föl?

Az arisztokrácia ellen, amelynek soraiból az ifjú Széchenyi is kikérült, nem győzött panaszkodni az akkori ország. Magyartalannak, szivtelennek, önzőnek és udvaroncoknak nevezte és gyakran felhánytorgatta hibáit. Vagyonát Bécsben költötte el és politikáját a bécsi kormány rendelkezésére bocsátotta. Az egykoru osztrák arisztokráciával összehasonlítva szembevetendő értékbeli különbség mutatkozott. Az osztrák főnemesség nem zárkózott el a gazdasági élet nagy átalakulása előtt, hanem megértették a kezdődő kapitalizmus szellemét. Részt kértek belőle és munkálkodni kezdtek. Gyárakat és kereskedelmi vállalkozásokat alapítottak, hatalmas birtokaikon belterjesebbé és okszerűbbé tették a gazdálkodást s ezáltal nemcsak a maguk, de a parasztaik vagyonát is növelték. Egy Auersperg herceg fölött ruhában, nap-hosszat üzleti könyvek fölött görnyedt, ellenőrizte a számadásokat s aki nem ismerte a hatalmas urat, könnyen nézhetné volna egyszerű irnoknak. Egy Fürber báró hosszú éveken át állandóan utón volt, hogy a Monarchia változatos tartományokban szétszórt vállalkozásait személyesen vezesse. Nincs osztrák arisztokrata család, amelynek a nevét egy bór-, selyem-, cukor- vagy vasgyár meg ne örökítene az ipar történetében.

Ők Mária Terézia kora óta szorgoskodtak, de magyar társaik nem követték példájukat. Megelégedtek mérhetetlen közjogi hatalmukkal, számlálatlan vagyonukkal s egyébként visszavonultak a kényelmes magánéletbe. Birtokuk egy részét inkább műveletlenül hagyták, hogysem jobbágyaiknak oszák ki megművetés végett; gyárak pedig egyáltalán nem voltak az országban. A német birodalomban az agrártöke, azaz a nagybirtokososztály adta a vállalkozásokhoz szükséges tőkét, s indította meg az iparosodást és ő teremeltte meg tartományainak gazdasági jólétét. A magyar agrártöke nem fejtett ki ilyen hasznos munkát: nagyrésze

zetése alatt a nemzet erejét megfeszítve dolgozik azon, hogy helyrehozza az új Mohács, az ország új felosztásának következményeit.

Horthy Miklós országlása talán a leggazdagabb eseményekben, aggasztó feszültségekben és eredményekben. A soproni népszavazás, az elszakításra ítélt Nyugat-Magyarország egy részecskejének megmentése ütötte az első kicsiny, de sokat ígérő részt a trianoni szerződés barbár igazságtalanságán. Az 1938/41 éveken pedig már nemcsak egy kicsiny részt, hanem hatalmas, tátongó szakadékokat sikerült hasítani a trianoni rendelkezéseken. Visszatért Magyarországhoz az elszakított északi rész tekintélyes darabja, a Ruszin-föld, Kelet-Magyarország és erdélyi északi része a Székelyfölddel, majd Bácska gazdag humuszával.

Horthy Miklósnak, a szegedi vezérnek, a megválasztott kor-

kibaszírtatlanul hevert, más része pedig a nagybirtokos osztály személyi szükségleteire fogott el s leginkább az ország határain kívül.

Elsősorban tehát a nagybirtokos réteget kell elmarasztalni az ország gazdasági elmaradása miatt. Széchenyi, a magyarságnak talán legkritikusabb elméje, ezt a hibát is észrevette és orvosolni akarta. Létrehívta az első vállalatokat és azoknak a munkásságába rendtársait is bevonta. Most végre Magyarországon is megindult az a fejlődés, ami a szomszédos osztrák és cseh tartományokban már közel egy évszázada tartott: a főnemesi osztály és vele együtt az agrártöke bekapcsolódott az ország iparosodó, kaptal- zázódó fejlődésébe.

Ennek a korszerű gazdaságpolitikának az alapelveit Széchenyi nyugateurópai utjairól hozta magával. A franciákat és angolokat vallofta tanítómestereinek. Kortársai gyakran nevezték „anglomán”-nak s bizonyos, hogy a közgazdaság angol alapelveit nagy befolyással voltak reá. Angliából elméleti eligazodást nyert, de a gyakorlati mintaképet máshonnan hozta. Gyakorlati gazdaságpolitikája Franciaországban alakult ki, hiszen Páris 1830 körül magyar közrendűek és főrangúak számára egyaránt nagy „élményként” hatott. Széchenyi is látta a polgár király országát, amely az egyéni szabadságot megvalósítottak hitte, az önkényt ledöntötte, de az állam vezetését szigorú választói cenzussal csak egy szűk kör számára tartotta fenn. A korai liberalizmusnak volt ez egyik megjelenési formája, amelyik még megalakult az előző korszak tekintélyeivel, a nemesi előjogokkal és a nemzedékek dolgos munkájával gyűjtött családi vagyonnal. Ennek államában dolgozott és gazdagodott a városi polgárság; de a társadalmi ranglétra legalján már a negyedik rend, a munkásság nyugtalanokodott.

A francia élmény, egy mérsékelt liberalizmus elsajátítása vezetett Széchenyinél a *Hittel* megírásához, amelyben a mérsékelt liberalizmus és a magyar rendi alkotmány összeegyeztetésén fáradozik és amelyben, épp egy francia példából kiindulva hívta föl a magyar közfigyelmet a *laissez faire, laissez passer* (hagyjátok, hogy a dolgok haladjanak a maguk rendjén) később oly sokat hangzottatott elvéré. Egyéni munkakészség és nemes becsvágy indította Széchenyit közszereplésre, de politikájának irányát a francia élmény

ket attól, hogy a nemzetközi politikában huzárdör kockázatokat vállaljunk vagy a nemzet veszedelmét jelentő helyzetbe sodródjunk. Ha ez sikerült neki eddig, még inkább sikerülni fog ezután, amikor óvatossá és körültekintő államfői politikáját az egyre gyarapodó nemzeti hadsereg támogatja. És aki bölcs és mérsékelt a nemzetközi politikában, bölcs és mérsékelt tud lenni a belpolitikában is. Változatlanul marad az, ami eddig volt, a legfontosabb és legértékesebb rögzített pontja a nemzeti életnek, a törvényiszteletnek a szilárd rendnek, az alkotmány-nak, az állami létnek.

Ezért a nemzet halásán és elismeréssel ünnepli a vasárnapi évfordulót és kéri a Mindenható, hogy főmeltóságu Kormányzó Urunkat tartsa meg számunkra még sok-sok számos éven keresztül erejének, egészségének teljességében!

szabta meg, az emelte ki kor- és rendtársai közül, ez tette reformerré.

Ily kezdetekből kiindulva vezetett be 1830 körül egy politikai mozgalmat Magyarországon, amely a megdöbbentetlenek hitt rendi alkotmányt mérsékelt reformjaival akarta kényszerűbbé és jobbá tenni. Ez volt a célja és ennek érdekében kellett oly heves csatákat vívnia a magyar konzervativizmussal, a megcsontosodott beltörődéssel, a minden újítás ellenzésével. S küzdelme során őt is utólrta a reformerek fenyegető vérgere: nem a reformok ellenzőit, a bécsi udvart, a nagybefolyású arisztokratákat és a köz-nemeselek jelentős részét mozdította meg, hanem a társadalomnak amugy is mozgásra kapható részét; nem azok közt terjesztette el a változtatás gondolatát, akiknek áldozatot kellett volna hozni az érdekében, hanem éppen azok között, akik előmenetelt vártak tőle.

Igy alakult ki Széchenyi mellett a másik reform-csoport is, amely nála főbbet követelt s inkább a liberalizmust és a demokráciát hangoztatta, mint a magyarok rendi alkotmányát. Széchenyi nem akart velük versenyezni kelni a igények nagyra-növelésében. Inkább ő is megváltoztatta fellegását, bár lessan és észrevétlenül a a tulzok elől a konzervatív többség felé közeledett. 1848-ban, amikor a magyar forradalom kezdetén, az ágyuk rőt fényénél a politikus Széchenyi napja leálgozott, már a konzervatív kormány soraiban küzdött a tulheves újítók ellen. Ekkor vált teljessé egyéni tragédiája: régi elveit most öllene fordították, a rendi alkotmány védelmében vissza kellett vonni mérsékelt liberalizmusát, a jelenét meg kellett tagadni a multat. Ez a szörnyű sebesülés, ami csak érzékeny, de az elvekhez mégis ragaszkodó jellemet érhet, beteggé tette amugy is nyugtalan lelkét.

Ha gazdaságpolitikája és pártállása változott is az idők folyamán (mert hiszen melyik közférfiú nem változik?), de ismert biztos alapelveket, amelyekhez hosszú életének minden szakában rendületlenül ragaszkodott. A humanitás és a szabadság elveit soha meg nem változtatta: ez a világénezt azokban a sorsdöntő években alakult ki benne, amelyek egyéniségét megszabták s munkásságát elindították s amelyekről a *Napló* szigorú feljegyzései számolnak be. Hozzá mindig hű maradt. A *Világ* egyik fejezetét, amely a „Szabadság” címet viseli, ilyen izzó szavakkal kezdi:

„Az Istennek ezen legszebb ajándéka, mint gyémánt a bércek keblében, úgy van az emberek előtt mélyen rejtve s az, ami őket legbiztosabban boldogítaná, előttük úgy-szólván ismeretlen jó”.

Egyik cikkében pedig a klasszikus állam-

bölcseletek tisztaságával fogalmazta meg:
„A politika főfeladata: lehető legnagyobb és legkiterjedtebb szabadságot teremteni, anarchia nélkül; s viszont mindenbe a lehető legszigorubb rendet hozni, anélkül, hogy abból zsaroktság váljék.”

S hogy a szabadság szót nem szabadon idomítható, tetszőleges értelemben használta, az eléggé kitetszik abból, hogy

az állami mindenhatóság ellen mindig felemelte szavát.

Ilyen volt politikája; emberi és éppen ezért szép. De harcához ép társainak a támogatását nem tudta megnyerni, akikre leginkább számított, Széchenyi egyedül állt, párt és támasz nélkül. Kérdött, de a győzelmet nem remélhette. Elbukott személye és politikája, de a bukása nagy szerű volt és felemelő: igaz tragédia.
(—dny.)

Két nemzedék.

Ha végigpillantunk a magyar élet eseményein, amelynek sorában, érdekes a magyar vezérkari főnök bulgáriai utja és hogy parlamentünk üdvözölte a japán testvéremzetet világházaszólo győzelméit. Megállapíthatjuk, hogy a közvélemény érdeklődésének előterében változatlanul a két heje lezajlott kormányzóhelyettes választás ügye állott. A belső- és külföldi sajtó egybehangzóan utal arra, hogy amikor az országgyűlés egyhangú lelkesedéssel, közfelkiáltással vitte Horthy Istvánt választotta kormányzóhelyettesé, ezzel az országgyűlési kormányzó nagy történelmi érdemeit ismerte el és egyben bizalmát nyilvánította fia iránt, aki mint a mai fiataloknál a napi politikától távolálló, az alkotó munkában és sporttevékenységben kiemelkedő tagja, közvetlen közelből ismeri évtizedek óta édesapja munkáját és e munkának a felelőségnek és a nagy méltóságának most egy részét veszi magára. A választásnál olyan egyszerű nyilvánult meg, amelyre a magyar történelem során kevés példa akad. Olyan volt ez, mint 22 évvel ezelőtt, amikor az oltantói hóst kormányzónak választotta a nemzetgyűlés.

Az események sora, a nemzet feléledése és a négyzseres országgyűlés igazolják, hogy a nemzet a szebdi nemzeti hadsereg fővezérében ösz-lőpösen rátalált arra a férfira, aki a vezetésre a legalkalmasabb volt. Mindazok, akik végigélték a belső rontás, destruktív által előidézett háborús összeomlás és az ezt követő forradalmi felfordulás és vörösrémuralom borzalmait, akik látták azt a szörnyű elesettséget, amelynek során szinte egy látszott, hogy a trianoni sirba taszított nemzet alig kerülheti el a végpusztulást, azok tudják mit jelentett a nyomorúság völgyéből feljutni arra a helyre, ahol ma Magyarország áll és katonai erő szempontjából is újra számbajövő középhatalomná lenni.
Közületek, városok, vármegyék megnyilatkozásaikban csak úgy, mint a magyar és külföldi lapok a történelmi

esemény alkalmából egyaránt méltatják a kormányzó elvülhetetlen érdemeit és a kormányzóhelyettesét, mint a fiatal nemzedék kiváló tagját köszönik. A tengeri csaták legendáshírű hősenek, a bolsevizmussal szembeálló nemzeti haderő fővezérének és az országgyűlési kormányzó-
zónák fia az élet iskolájában acélosodott férfit. Kiemeljük ezt az érdekes megállapítást, amint a nemzet gényusa az öregkor bölcsessége mellé Horthy Istvánban, a fiuban, odaállította az atya oldalára az ifjúság lelkesedését, tettekreteke-
sét, hitét és szánysalását, ugyanugy össze kell forni a közös munkaakaratban az idősebb és fiatalabb nemzedéknek a magyar élet minden arconalán E megiszvileendő megállapítás mellett a sok között

Vitéz nagybányai Horthy Miklósné szociális munkássága

Az ország első asszonya: a szükölködők pártfogója.

Attól az emlékezetes naptól fogva, amikor vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország Kormányzója, erős kézzel rendet és békét teremtett a megpróbáltatások viharait átzenvedett. Hazában, egy fehér női kéz, melynek áldásos munkáját mindannyian érezzük, kezébe vette a szociális segítés szerveinek, a Magyar Vöröskeresztnek a magyar gyermekvédelemnek és saját évente megújuló insz-
akciójának legszemélyesebb irányítását.

Jóságos szavával a szivekhez szöva hányszor hívta fel a társadalom figyelmét a bajokra, melyeket orvosolni kell és nemes szívből lakadó szavai mindig megtalálták az utat azokhoz a szivekhez, melyek odasorakoztak az Ó fehér zászló alá, melyre a legszebb jelszót himerzte

lelkének melegeivel és nemes példaadával: a segítő szeretet.

Mind szélesebb és szélesebb rétegeket mozgató meg meleg hangja a rádión hullámai keresztül is. Szélid asszony megjelenésében és hősi lélekkel, céltudatos és kemény kitartással harcolt és harcol ma is a gyermekekért, a szegényekért és ma a legelsősorban a harcban küzdő katonáinkért.

Hosszu és békesség években keresztül élvezte az ország a Kormányzó Ur Hitvesének áldozatos, soha nem pihenő tevékenységének áldásait és most, mikor Nemzetünk becülete legverbe szállította fiainkat, még erősebben érezzük ennek a nemes asszonyzavunk szerető melegt. Csodálatos találeménysággal, megé-

zéssel látta és látja még mindig a Főméltóságú Asszony, hol nyílnak tere, hol jelentkezhet a szüköség és a szociális segítőmunkának. Sohasem várta meg, amíg a szüköség kopogtat az ajtón, hanem veszelülettel finom ösztönéttel sugalva, mindig kezdeményezőben lépett fel, tőle indult ki az elhatározás, a szelekvés, az ő gondos, éber sreme látta és látja meg a teendőlokat, s az ő fáradsáttalan erélye és kitartása, erős akarata biztosítja a kezdeményezett szociális munka tökéletes végrehajtását is.

Pénzügyi nehézségekkel küzdenek az angol szénbányák.

(M.N.) A „Financial News” hiru szerint Grenfell bányaügyi miniszter a képviselőkhez előtt kijelentette, hogy miniszterium négy szénbányatársaság fölött a teljes ellenőrzést és további öt esetben a szénbányavállalatok bankadóságának szavatolását kénytelen volt magára vállalni. Három vállalatnak átmeneti, másik kettőnek pedig hosszabb lejáratu biteleket kellett rendelkezésére bocsátani. Mindezekben az esetekben a vállalatok pénzügyi nehézségei miatt került sor állami közbeleépésre. A miniszter savaiból teljes világtással bontakozik ki annak a hanyatlásnak mértéke, mely az angol szénbányászati sorsa lett. Az angol szénbányák, melyek valamikor az angol közgazdaság egyik legjelentősebb bevételi forrását alkották, most a háborús konjunktúra ellenére sem tudják üzemük jövedelmezőségét biztosítani.

Ujra szabályozták a hadbavonultak családtagjainak segélyezését. A kormány most kiadott rendelé-
vel március 1-i hatállyal ujra szabályozta a hadbavonultak családtagjainak segélyezését. Hadisegélyt csak annak a hadbavonultnak hozzátartozói kapnak, akik a honvédség nem hivatalos állományában valóságos szakaszvezetőnek nem magasabb rendfokozatban katonai szolgálatot, vagy közérdeklő munkaszolgálatot teljesítettek. Hadisegélyt csak az a családtag kaphat, akik a bevonulás időpontjában a bevonult tartott el. A hadisegély folyóztatásának előfeltétele, hogy a hadbavonult családjának bármely forrásból származó havi jövedelme a 12 000 lakosnál nem nagyobb községben a havi 80 pengőt, a 12 000 lakosnál nagyobb községekben, ugyszintén megyei, vagy törvényhatósági jogú városban a havi 110 pengőt nem haladja meg. Ehhez az összeghez minden eltartott családtag után 10—10 százalékat hozzá kell számítani.

A "MUNKA" TÁRCÁJA

A szendrői vendég.

Irta: KISIGMÁNDI GEZA

— A legközelebbi faluban megpihenünk goszpodin — dobálta hátra a szót Bratko, aki leszege a fejét a mellére. — Cudar idő, cudar idő.

A mögötte kocogó lovas hosszú, barba bajuszát belepte a dér. Alig látszott ki a nyakába kanyarított medvebőrtakaró alól. Dűnyögött valamit a szaporaszvau szerb paraszt beszédére. Alatta a fekete más bhosra rágt a zablát. Kényesen lépegetett és néha-néha belenyerített a hidegbe. Megrázza okos, kicsi fejét, kitégult az orryluka, — talán a Duna északi partjáról már ismerős illatot szított át a szél.

— Beteg vagy goszpodin? — kezdte ismét magyarral kevert szerb nyelven Bratko — negyedik napja alig hallom a szavad. Pedig már csak egy jó iramodásnyira vagyunk a Dunától.

A lovas nem mutatta, hogy meglepte ez a kijelentés. Mindössze lassubb lépésre fogta a lovát. A szerb észrevette szavai hatását és szemközt fordult vele. Néhány pillanattig várakozás feszült a levegőben, de mire a szerb megint megkezdhette volna mondókáját, vagy 10 12 lovas tűnt fel a láthatáron.

— Ezen már nem tudsz segíteni goszpodin — gunyokodott — mert Szedrői várából jönnek érte. Nem kell megijedni.

— A vakapád! — szieszte az ur és öklberándult a keze. Nagyon jól látta a vágótarva közeledő lovasokat, azt is tudta, hogy vezetője törbecsallt. Minden eshetőségre készen várta a fejleményeket. A szügölő kis csapat megtorpant előtte. A vezető mély tisztelettel üdvözölte és kifogástalan magyarsággal biztatta, hogy tartson vele:

— Brankovics szerb fejedelem, az én kegyelmes uram megtudta, hogy erre igyekszik vissza hazájába a magyar kormányzó. Engem ért az a megtiszteltetés, hogy hozzákísérhetem.

A kormányzó kezét nyújtotta. Szótlanul ügettek fel a várb. Variak keringtek a fejük felett. Két szánon rongyokba csavart parasztok fát szállítottak. Olyan keskeny volt az ut, hogy alig tudták ki-kerülni az otromba alkotmányt. Az őrség fegyverbe lépett. Maga a házigazda a küszöbön várta mély meghajléssal. Mögötte állt a családja és több emberrel.

— Nagy megtiszteltetés ez a látogatás — mondta az ebédelő teremben, amikor a szolgálók már kezdték felszölgélni az inycsiklandozó illatú ételeket. — Hallottam a retentő castáról. Rigómező a szerbségnek is temetője. Tudom, hogy elveszett a magyar had. Székely János horváth bánat a feleségem is megíratta. Thalóczi Ferenc főkapitány nem egyszer volt házam vendége. Marcziál Imre keresztikomasággal tisztelt meg, Bebek Imre erélyi vajda meg kétzer főt el borszám vadászni. De ott lette még halálát a három Szécsi testvér, Bánfi István, a retentő erőf Csáky György

székely ispán, a kegyes Lossonczi Benedek, aki előtt nem állhatott meg az ellenség.

— Hát nagyon is tudod a veszett csata híret, — mondta a kormányzó gyanakodva, akinek éles esze azonnal megérezte a fulánkot.

— Hát hogye tudnám?! — csapta össze a kezét — hiszen szinte itt történt a szemünk láttára. Azt is hallottam, hogy délkelet helyett Nistől délnyugatra fordultál, mert azt hitted, hogy csatlakozik hozzád az albán fejedelem. Murád szultán jöttöd híre abbagyta Krajova ostromát. Szófiába sietett és onnan igyekezett utadat állni. Hátadba kanyarodott, de én már akkor mondtam, hogy Hunyadi János így nem lehet meglepni. Éjzaka aztán te támadt meg az alvó török tábornok, de kicsuszott őlel karódból. Ma én meg Dán oláh vajda hada megingott és nem tudtad betömni az így támadt rést.

Hunyadi János csak hallgatta. Tudta hogy a szultánhoz gyors követet küldött, amikor a magyar had Kevevár alatt állt a Dunán. Néha-néha rábólintott a szapora beszédre, amikor pedig ivott, úgy érezte, hogy a nyájás házigazda epével keverte a csillogó bort. Estelelé kettesben maradtak. A kormányzó bizalmasra fogta a szót.

Értsük meg egymást Györgye — kezdte tompa, halk suttogással, mert nem akarta, hogy más fülebe is utat találjon a szava. — Mi az ára annak, hogy hazamehettek? Ne tiltakozzál, jobban ismerlek, mint te önmagad. Az a paraszt, aki idáig vezetett és nem Kevevárral szemközt kísért a Duna jobb partjára, már a te parancsodra csökkedett. Törbecsallt,

én meg szabadulni akarok. beszélj, Hallgatlak.

Brankovics György kényelmetlenül feszegett. Tudta, hogy „nagy madarat” zárt kálitába és nagy árat szabhat érte. A vendég nem alkudott. Figgelmesen átolvasta az elejtett írást és alákanycsirtotta a nevet: 100.000 forint Brankovics visszakapja azokat a várakat, amelyeket nemrégem vettek el tőle éppen amíant, mert nem csatlakozott a törökelleni hadjáratához.

— A fiam szívének azonban nem parancsolhatok — mondta, amikor letette a ludtollat. Ha nemetszik neki Cillei Erzsébet, Cillei Miklós és Brankovics Kata leánya, akkor nem kényszeríthetem vele össze A többiben állom a szavamat.

— Még csak annyit — sunyikodott Brankovics fejedelem — hogy nem érzeted velem haragodat, ha majd otthon — a kormányzó kezét nyújtotta, atni erősebb volt minden pecsétes írásmál. Brankovics meglegedetten rejtette el az írást köntöse zsebébe.

(Az Urnak 1448. évében október 19-én volt a rigómezei csata, melyben II. Murád török szultán árulás következtében végre legyőzte világhírű ellenfelet, aki éppen karácsony szent napjára ért haza a szegedi várba. Szavát állta becsületlen. Haragját legyőzte, de arról nem tehetett, hogy László fia szépséges Gera Mária jegyese lett.)

Hírek és különféle

Március portréja;

... Hát itt vagy végre te is, az évcsalád harmadik gyermeke, Március te kedves, friss kamasz, rakoncátlan és kiszámíthatatlan, mint a kamaszok általában. Kicsit félve köszöntünk, jobb is volna, ha nem látnád, nem tudnád, mennyire örülünk neked, hátha visszaélsz ezzel az örömmel és dacból, ugratásból, csak azért is megmutatod: nem vagy az a jó gyerek, akinek vellünk, komisz, kiálthatatlan tacsó vagy, akít nem érdemes szeretni, akinek nem volt érdemes örülni. Közben pedig jót nevezsz a markodba, mennyire bosszankodunk, mennyire megbántuk már első örömnöket, — hiába no, — ez estendő kamaszja vagy. De hiába akarunk haragudni rád, titokban összemolyogunk, mint amikor a felöltöttek nem akarják, hogy a gyerek tudja: jobban tetszik nekik csinálnak rosszasága, mintha, mit tudom én, egész nap a kuckóban ülne az édesanyja szoknyáján.

Bizony, akárhogy komiszkodol is majd, Március-kölyök, bosszuságunk mögött mi csak mosolygunk csöndesen, mintha azt mondanánk: csak sivalkodik a friss tavasz szelekkel, csak karikázz végig a tornyok, tetők, erdők felett, csak cibáld le fejükről a kalapot, csak pörgesd a szélkakasokat, csak szórd ránk marokszám a havat és darát, csak öntsd nyakunkba az esőt, tudjuk, mindez nem komoly dolog. Csak gyerekek jókedv, bolondos, garabonciás mulatság; érzed, szeretünk; tudod, sok szépet és jót várunk tőled, hát mókázol velünk, játszadózó kis-kutya, rakoncátlan gyermek módjára. Nem lérsz a bőrbőbe, ennyi az egész.

De lehet az is: az ártatlanabbik képedet mutatod és elhitedet velünk: jó fiu vagy, csupa szelid derű és mosoly, kedvesség: No hát, gyerek, ezt se hiszjük el neked, nem bizony. Ha a simulékony, kedves, ártatlan fiúcskát játszod, akkor is tudjuk: csak ugratás az egész, mert azt akarod, bizunk benned, komolyan ve-gyünk és amikor már azt hittük: úgy táncolsz, ahogy mi füttyülünk, akkor hajrá... hidegvizet a nyakunkba.

Nem, nem, maradj csak, Március, olyanok, amilyen vagy, amilyen mindig voltál, amilyennek szeretünk, — éppen azt szeretjük benned, hogy olyan komisz vagy, olyan kamasz vagy, de léikéd mégis arany, hiszen napfényből van és tavaszból... — y — n.

Orvosi hír. Dr. Kemény Imre gyermekorvos ismét rendel. Erzsébet-u. 1. Telefon: 162

Eljegyzés. Karattur Editet eljegyezte Liptay Pál. (Minden külön értesítés helyett)

Böjti est. Az evangélikus Nőegylet márc. 8-án a templomban — esetleg a kulturházban. Ha ez a katonai igénybe-vétel alól szabadabb lesz — böjti estét rendez, amelyen a hitméllyítő előadást Kuszy Emil losonci főesperes a kísértő vallásos műsor keretében, amelyben közreműködnek egybeként az énekkar is a Deman-vonós quartett is.

Köszgyűlés. A salgótarjáni református egyház 1942 évi március hó 8-án d. e. 11 órakor a ref. templomban közgyűlést tart. A köszgyűlés tárgya: 1. az 1941. évi egyházi zárszámadás; 2. új egyházi adókulcs elfogadása. A köszgyűlésre rel. egyháztagjainkat meghívja az Elnökség.

Bélyeggyűjtők Helyelmébe! Most jelent meg a „Févbé” Fővárosi és Vidéki Bélyeggyűjtők Egyesülete hivatalos lapjának, a Magyar Bélyeg Ujság félhavi szemlének legújabb száma, a magyar bélyeggyűjtőket érdeklő számos kitűnő cikkel és közleménnyel. Többek között a

Ilyen a szovjet tábori kórház.

Ezer sebesült orvosi ápolás nélkül.

(MN) Valóságilag megdöbbentő képben számol be dr. Eisenach a német orvosok lapjában (Deutsche Aerztenblatt) arról a leírhatatlan piszokról, hanyagságról és tudatlanságról, melyet mint egy hegyi ezred alorvosának annak idején a nagy umani átkaroló csata folyamán egy orosz tábori kórházban volt alkalma tapasztalni.

A német egészségügyi század azt a parancsot kapta, hogy 400 szovjet sebesült ellátása után azonnal keljen utra P-be, melyet a harcok csapatai már előző este megszállottak. A megérkező orvos-század egy több épületből álló tömbben valósággal egymásra dobálva igen sok szovjetsebesültet talált, könnyű és súlyos sebesültet vegyesen, de valamennyit reménytelenül elhanyagolt állapotban. Az egyik épületben piszkos szalmán kiterítve halottak hevertek, közöttük gennyel átitatott kötszerek szanaszét.

Az ajtók tárva-nyitva voltak. A küszöbökön, folyosókon és lépcsőkön mindent sebesültek feküdtek, legtöbbször nemán és öntudatlanul, sokan azonban hangosan kiáltozva fájdalomukban. Takarója alig egy-kettőnek volt közöttük, legtöbbször félig felöltözve feküdtek, de voltak olyanok is, akiknek egyetlen szál ing volt minden védelmük a csipős hideg ellen. Soknak még szalma sem jutott derekaljnak, pedig ebben nem szenvedett hiányt a környék, csak éppen a szomszédos gazdasági udvarokról át kellett volna szállítani. A piszok minden képletet felülmúlt; a napok óta nem váltott kötszerek oly elviselhetetlen büzzel töltötték el az épületet, hogy még az edzett katonarvosok sem bírták el néhány percnél tovább az épületben való tartózkodást. Rend és tisztaság, tervszerűség és kezdeményezés teljesen ismeretlen fogalmak-látszottak, legalább is ezen a kötőzőhelyen mindegyikük nyoma sem volt.

A szovjet orvosokat hosszas kutatás után egy első emeleti helyiségben sikerült felfedezni. Igazi bolsevista egykedvűséggel jelentették ki, hogy műszerek, kötszerek, orvosságok, élelmiszerek hiányában kilátástalannak látták valamivel is megpróbálkozni. A német orvosokat még négy egymástól távolabb fekvő majorba vezették el, melyek ugyancsak sebesültekkel voltak telezsúfolva. Az állapotok, ha fokozásról szó lehet, itt még rosszabbak voltak. Egészen véve a köz-ségben 985 sebesült volt és 25 orvosnak, több tábori gyógyszerésznek és elég nagyszámú segédszemélyzetnek kellett volna gondjukat viselni.

Amint a nap folyamán valamivel melegibb lett, mindenki, aki csak tehetett, valamilyen módon a szabadba vonzolta ki magát; többnyire valami mankószerű tákolmányra támaszkodva, sokan azonban csak négykézláb, vagy pedig ülő állapotban, kezükkel taszitva magukat előre. Egyesek a közeli földekről burgonyát hoztak és rohamisakban nyomban tüzre tették, mások tengericsöveken rágódáltak, vagy pedig nyers répát ettek. Az, hogy közben csöpögött a geny a kötésekből, állatias étvágyukban cseppet sem zavarta őket, így a mindenütt ott csetlő botló fejszemes sebesültek ijesztő tántorgása sem.

A jellemzés a továbbiakban a német orvosok és egészségügyi katonák erőlyes közbelépéséről számol be. Hogy egy drága perc se menjen veszendőbe, az orosz orvosokat is közreműködésre szólították fel. A szovjet orvosok azonban annyira fájókezesen munkáltak, hogy a legügyesebb is csak három óra alatt és egy orvosi könyv megfelelő fejezetének előzetes átanulmányozása után tudott egy kar-amputálást elvégezni, segítségüket így kénytelenek voltak pusztán segédszolgálatra korlátozni.

várható új magyar bélyegekről, a vízjel különlegességeiről, a Févbé egyesületbe történő belépési lehetőségeiről, külföldi bélyegtulajdonosságokról találunk kimerítő beszámolót. A Magyar Bélyegűjség új számát 40 fillér használatlan bélyeg ellenében küldi a kiadóhivatal: Budapest: VI, Andrassy-ut 3.

Rendelet az ipari növények termesztéséről. A kormány rendeletét adott ki az ipari növények termesztéséről. A rendelet főbb pontjai a következők: Az, aki 50 kat. holdat meg nem haladó szántóföldi művelés alatt álló ingatlanon gazdálkodik, a tengerivel bevett területet szegélynövényként napraforgóval köteles bevetni. Aki a megelőző gazdasági évben tengerivel bevett területeit cirokkal, vagy kenderrel szegélyezte, szegély-növényként napraforgó helyett továbbra is ezeket termesztheti. Az, aki 50 kat. holdat meghaladó szántóföldi művelés alatt álló ingatlanon gazdálkodik, napraforgó, vagy olajlent főterményként köteles termeszteni a szántóföldi művelés alatt álló ingatlanok 5 százalékaának megfelelő területen. Intézkedik a rendelet a ricinus termeléséről is. A vetésterülethez mérten szükséges vetőmagot ingyenesen igényelheti az, aki ricinust termeszt, továbbá az a 100 kat. holdat meg nem haladó szántóföldi művelés alatt álló területen gazdálkodik, aki olajlent termeszt.

A nemesfémcsarnokban jegyzik az ezüst 1 és 2 pengőösök árfolyamát. Az egy- és kétpengős ezüst-érméknek a forgalomból való bevonására, illetve alumíniumérmékre való kicserélésére megállapított határidő január 31-én tudvalevőleg lejárt. Az eddig az időpon-tig be nem szolgáltatott ilyen érméket ennél fogva most már csak ezüstermeteknek megfelelően lehet értékesíteni. A budapesti nemesfém- és drágakőcsarnok elhatározta, hogy az egy- és kétpengős ezüstérmék ötvözetének árfolyamát is jegyezni fogja.

Hirdessen a „Munka” hetilapban

Műselyem és hernyóselyem összes minőségben Kérje minden fiúletben Vigyázzon a márkára:

NOR-COC

Kinaiak. mint agyutöltelékek.

(MN) Conally az Egyesült Államok külügyi bizottságának elnöke nyilatkozatában élénken rávilágít azokra az okokra, amelyek az Államokat arra birták, hogy a csunking kormányt kölcsönt adjon. Conally nyilatkozatában szöcszerint ezeket mondotta: „Egészen természetes, hogy azt akarjuk, miszerint Kína fegyverekhez és löszterhez jusson. Ezáltal a japán hadsereg nagy részét arra kényszerítheti, hogy más frontok helyett Kinában harcoljon. Kinának kimeríthetetlen emberanyagá van, ez szemben mindenféle fegyverben hadianyagban szükségét szenved. A kölcsön célja éppen ezeknek a hiányoknak a kiküszöbölése”. Mindezt rövidében is megmondhatta volna Mr. Conally Mondjuk így: „agyutöltelékre van szükségünk”. Az angolok szükséglete segítő-nemzetekben oly nagy, hogy az Egyesült Államok ezt az utolsó lehetőséget semmi körülmények között sem akarja elszálasztani.

IGMÁNDI KESERŰVIZ
minősége egyedüli

A részvénytársaságok és szövetkezetek nyereségelosztását újból szabályozták.

A hivatalos lap február 21-i száma közölte a kormány 1040/1942. M. E. számú rendeletét a részvénytársaságok és szövetkezetek üzleteredményének felhasználásáról. A rendelet szerint ha a vállalat osztalék kifizetését határozza el, legfeljebb a közvetlenül megelőző üzleti év nyereségéből fizetett osztaléknak megfelelő mértékű osztalékot fizethet. Ha azonban a vállalat a közvetlenül megelőző üzleti év nyereségéből osztalékot nem fizetett, akkor legfeljebb a közvetlenül megelőző üzleti év nyereségéből fizetett osztaléknak megfelelő mértékű osztalékot fizethet. Ha azonban a vállalat a közvetlen megelőző üzleti év nyereségéből osztalékot nem fizetett, akkor legfeljebb egy százaléka, ha pedig 4 százaléknál kisebb osztalékot fizetett, akkor az előző évi osztaléknál egy százalékkal nagyobb, de legfeljebb 4 százaléka osztalékot fizethet. A rendelet szabályozza az igazgatóság tagjai részére kifizethető díjazás, vagy nyereségrészesedés (tantiéme) mértékét is. Az 1938 december 31.-e után alakult vállalatok akkor is fizethetnek legfeljebb öt százalékos osztalékot, ha osztalékot eddig egyáltalán nem, vagy öt százaléknál kisebb mértékben fizettek. A pénzügyminiszter a kormányzó rendeletek alól — a rendelet hatálybalépése előtt már megtartott közgyűlés határozatai tekintetében is — kérelmére felmentést adhat. A rendelet ki-birdelése napján lép hatályba

MINDEN KOR MINDENKOR ASPIRIN

„EGÉSZSÉGÉRE!”
mondjuk, ha valaki rüsszent. Ez magában azonban nem elég, ASPIRIN is kell.

REUMÁS?

Feje fáj?
Vegyen

SZUCS Tablettát!

KAPHA-TÓ:
Szucs Róbert
„Magyar Korona”
gyógyszertárban.
Salgótarján.

Talált tárgy. Salgótarján m. város területén egy darab használt férfi kerékpárt találtak. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságnál a hivatalos órák alatt átveheti.

— Nógrád vármegye alispánja. —
3874/1942. sz.

Tárgy: A közúti és vízi benzinüzemű gépjárművek hajtására szolgáló benzin szeszkeverék (motalkó) fogyasztásának szabályozása tárgyában kiadott 8230/1939 M.E. sz. rend. végrehajtása.

H I R D E T M É N Y .

Felhívom az érdekelt közönség figyelmét a m. kir. Kereskedelem és Közlekedésiügyi Miniszter urnak a közúti és vízi benzinüzemű gépjárművek hajtására szolgáló benzin szeszkeverék (motalkó) fogyasztásának szabályozása tárgyában kiadott 8230/1939 M.E. számú rendelete végrehajtása ügyében kibocsátott és a Budapesti Közlöny 1942. évi február hó 15. é. n. megjelent 37. számában közzétett 12000/1942 K. K. M. számú rendeletben foglaltakra.

Balassagyarmat, 1942 február 19.
N. Horváth
alispán.

Talált tárgy. Salgótarján m. város területén egy darab női karkötőre találtak. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságnál a hivatalos órák alatt átveheti.

A budapesti mezőgazdasági kiállításnak ez évben fokozott a jeletősége a termelés növekedése szempontjából.

A március 21-én megnyíló országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár a tenyészállatcsoportokon kívül ez évben is a mezőgazdasági termelésnek jóformán minden üzemágát fel fogja ölelni. Ma amikor a közellátás és a honvédelem szempontjából is fokozott jelentősége van a mezőgazdasági termelés fejlesztésének, a rendezés különös súlyt vet a kiállítás irányító, oktató és termelésjavító hatásának érvényesítésére. E törekvés közepette is azonban a kiállításnak a gerince ez évben ismét a tenyészállatcsoport lesz, melybe — miként már közöltük, — a bejelentési határidőig még az utolsó évek anyagát is meghaladó nagy számban jelentettek be tenyészállatokat. Minthogy a bejelentések száma a legtöbb csoportban számottevően meghaladta a rendelkezésre álló férőhelyet, így a megjelent szakkereseti minőségi felülvizsgálat alapján szükségessé vált megfelelő arányú létszámcsökkentés. Ennek megtörténte után is csupán a nagyobb állatokból, úgy mint lovakból, szarvasmarhákból, sertésekből és juhokból együttvéve több, mint 4000 tenyészállat lesz kiállítva. Ezek a tenyészállatok, — az ország tenyészállat állományának legnagyobb értékű egyedei, amelyekre fontos hivatás vár állattenyésztésünk kereteinek javítása és minőségének növelése terén. Ez a hivatás ez évben fokozott jelentőséget ad a budapesti tenyészállatvásároknak, mert a háborús viszonyok között a mezőgazdasági termelés, de különösen az állattenyésztés kereteinek és

Féltárú utazási kedvezmény a tenyészállatvásárra.

Az ötvenegyedik budapesti országos tenyészállatvásár alkalmából a rendezőbizottság rendkívül nagy látogatottságra számít. Nemcsak azért, mert előrelátható, hogy a vásár páratlan anyaggazdagsága nagy érdeklődést fog kelteni, hanem azért is, mert a visszafoglalt délmagyarországi területek lakossága számára most nyílik elsősorban alkalom arra, hogy a vásárra rendkívül utazási kedvezményekkel jöbessenek fel, amilyen nagy távolságnál már számottevő összeget tesz ki.

A m. kir. kereskedelemügyi minisztérium az OMGE kérésére engedélyezte a március 21—29. napjain tartandó országos tenyészállatvásár megtekintésére felutazó közönség részére a szokásos 50%-os kedvezményt a M. Kir. Államvasutakon és a kezelésében levő helyi-érdeki vasutakon. Ugyanezt a kedvezményt nyújtják az önálló igazgatással bíró hazai vasutak és a hajózási vállalatok is. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány ára a MÁV és az összes többi közlekedési társulatok vonalaira szólnan egységesen 130 pengő. Az igazolványt ennek az összegnek postabélyegben való

A starjáni kir. jbiróság mint telexkönyvi hatóság.
6490/1941 tk. szám.

Árverési hirdetés-kivonat.

M. kir. kincstár végrehajtónak Drengács Viktor né sz. Ambrus Mária végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telexkönyvi hatóság végrehajtási árverés-1465 P. 85 f. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a salgótarjáni kir. járásbírói területén levő, Salgótarján megyei városban fekvő s a salgótarjáni 114 számú telekgyűzőkönyvben A I. 1 sorszám 35 helyrajzi szám alatt foglalt B 30 szerint Drengács Viktor né szül. Ambrus Mária végrehajtást szenvedő nevén álló „ház és udvar” ingatlanra 4800 P. kiküldési árban, mely ingatlan a m. kir. kincstár alapvégrehajtói érdekében a kiküldési ár felénél, Matyó Sándor csal. végrehajtó érdekében 6800 pengőnél, Sonnenschein Dávid végrehajtói érdekében 8800 pengőnél, Haas és Neumann cég végrehajtói érdekében 9660 pengőnél, Csiki József végrehajtói

érdekében 10760 pengőnél, Havas László végrehajtói érdekében 12167 pengőnél alacsonyabb áron el nem adható elrendelte.

Az árverést 1942. évi március hó 26. napján d. e. 10 órakor Vaskapu-utca 1 sz. 2. ajtó alatt fogják megtartani. Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzt a kiküldési ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldötttel letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t. c. 147., 150., 170. §§; 1908: LX. t. c. 21. §).

Az aki az ingatlanért a kiküldési árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígéri senki sem akar, köteles nyomban a kiküldési ár százaléka szerint megápitott bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XLI. 25. §).

Salgótarján, 1941 december 3.
Dr. Pál sk.
kir. jb. einök.
A kiadvány hitelül: Pásztori kezeli.

A denaturált szesz új ára. A közellátásiügyi miniszter megalapította a denaturált szesz legmagasabb elosztói, nagykereskedői és fogyasztói árát. A palackozott denaturált szesz legmagasabb fogyasztói ára legalább 91,5 százalék szesz-tartalom esetén literes palackokban palackonként 1,94, félliteres palackonként 0,97, a magasfokú, legalább 98 százalék szesz-tartalmú denaturált szesz pedig literes palackonként 2,10, félliteres palackonként 1,05 pengő. Ezekhez az eladási árakhoz sem forgalmi, sem pedig szállítási, vagy egyéb költségek címén további költségek nem számíthatók fel, de betétként literes palackok után legfeljebb 40, félliteres palackonként pedig 30 fillér számítható.

Március 31-ig kötelesek jelentkezni az el nem szegődött mezőgazdasági munkások. A kormány a honvédelemről szóló törvény alapján rendelkezett arról, hogy a mezőgazdasági munkaszervezők megkötésének biztosítása tárgyában. A kiadott rendelet szerint minden mezőgazdasági munkás, aki március 15-ig mezőgazdasági munkára le nem szerződött — elzárás büntetése terhével — köteles a helybeli gazdasági munkaközvetítő hivatalnál, vagyis az előjárásnál legkésőbb március 31-ig jelentkezni. A munkaközvetítő hivatal a munkaszervezőknek megfelelő munkakalkulációt jelöl ki számára s ha ezt alapos ok nélkül el nem fogadja, akkor a közigazgatási hatóság honvédelmi munkakötelezettként gazdasági munkák elvégzésére kirendelheti. Súlyosabb esetekben elrendelhető az is, hogy a munkavállalástól vonakodó katonai munkatáborba utalják.

APOLLO MOZGÓ

28.án, szombaton 5, 7 és 9 órakor.
1-én, vasárnap 1, 3, 5, 7 és 9-kor.
2-án, hétfőn 5, 7 és 9 órakor.

BOB HERCEG

Főszereplők: Simor Erzs, Szilassy László, Maklári Zoltán és Vízvári. Kiegészítésül: Magyar világhíradó!

3-án, kedden este 6 és 8 órakor.
4-én, szerdán este 6 és 8 órakor.
5-én, csütörtökön este 6 és 8 órakor.

VÁLASZÚTON

Főszereplők: Deanna Durbin, Kay Francis, Walter Pidgeon és Lewis. Kiegészítésül UFA és LUCE híradó.

A kék plakátok.

A jövőhét elején az ország egész területén újabb hatósági árjegyzéket fűggesztenek ki. A közellátási miniszter intézkedésére e kéksínű plakátokon mintegy száz olyan iparcikk legmagasabb árát tüntetik fel, amelyek főként a mezőgazdasági lakosság számára nélkülözhetetlenek.

A magyar árpolitika voltaképpen 1939. augusztus 26-án kezdte meg az árak irányítását, bizonyos árrögzítéssel. Az első árrögzítés nem kötötte meg teljesen az árakat, mert káros lett volna az egész közzgazdasági életre a tökéletes megmerevítés. A cél elsősorban az volt, hogy a háborús pánik árdragítót hatással visszazorítsa, másrészt pedig az, hogy kiinduló alap legyen az árakulások irányítására. Ekkor kezdődött meg a magyar irányított árrendszer kiépítése, amelynek igen nehéz feladatai voltak, mert hiszen figyelembe kellett venni az egyéni, helyi és minőségi különbségeket. Az árakat és árakat e szempontok szerint csoportosítani kellett s a gazdasági élet elkerülhetetlen nyomása alatt a rögzített egyéni árakhoz ugynevezett felárakat kellett engedélyezni.

Rozvány Lajos közellátásiügyi miniszteriumi államtitkár a mezőgazdasági termelés folytatásához szükséges eszközök ármegállapításáról szólva hangsúlyozta, hogy az első időben hozott árrögzítő jogszabályok tulajdonképpen csak elvi jelenségek voltak. Az árszabályozó rendeleteket bonyolultságuk miatt jóformán csak a szakemberek értették meg, mert minden rendelet javarészt árkiszámítási képletek, könyveléstechnikai rendelkezések, kalkulációs sémák sorozata volt. Mégis ez intézkedésekkel sikerült megakadályozni a háborús viszonyok között is a nagyobb áremelkedéseket, a veszedelmes drágulást. Emlékeztet még, hogy a múlt év őszén a legmagasabb árak kiplakátirozásával fékeztek meg a drágulást. Valamennyi piacon minden élelmiszerárúzó üzletben külön plakátokat függesztettek ki mintegy száz közszükségleti cikk legmagasabb árának feltüntetésével. E plakátoknak közzhözhető, valamint a közönség figyelmébeállításának és a magyar kereskedelem becsületességének segítségével sikerült hatályosan ellenőrizni az árakat, üldözni a jótalan és lelkiismeretlen árdragítást.

A közellátási miniszter harca a drágaság ellen folyamatos munka, amely most újabb fejezetéhez érkezik. Az árplakátrendszer sikere indokoltá teszi e rendszer további kiépítését. Ezáltal elsősorban azoknak az iparcikkeknek árrögzítéséről van szó, amelyek a mezőgazdasági népesség számára nélkülözhetetlenek. Amint az államtitkár jelezte, korrendelket ment a közzgazgatás valamennyi szervéhez arról intézkedve, hogy az ország egész területén újabb hatósági árjegyzéket kell kifüggeszteni. Az új árjegyzék száz cikke között szerepel a csizma és javításának ára, típuscipők, mezőgazdasági szerzőmök műtrágyák, növényvédőszer, különféle vasesszközök és romancedények, stb. Egyelőre százezer plakát kerül kifüggesztésre, de az árhatálat máris gondoskodott további plakátok kibocsátásáról.

Bizonyos, hogy mezőgazdasági lakosságunk megnyugvással fogadja a kéksínű plakátokat, amelyeknek segítségével maga ellenőrizheti a megállapított árak becsületés betartását.